

Mediation in Strafzaken

The Lime Tree en Caleidoscoop Leertrajecten bieden samen deze opleiding aan. Wij zijn ervan overtuigd dat samenwerking tussen opleiders in mediation zorgt voor een kwalitatief beter en gevarieerder aanbod in opleidingen.

Inleiding

In deze brochure vind je informatie over de specialisatie opleiding Mediation in Strafzaken. In de zomer van 2016 zijn Caleidoscoop en The Lime Tree een samenwerking aangegaan waarin deze specialisatie een centrale rol speelt.

Mediation in Strafzaken is nog altijd een relatief nieuw werkterrein in Nederland: er vinden bijna 10 jaar na de wettelijke invoering van de mogelijkheid nu per jaar gemiddeld 3.000 verwijzingen in lopende strafzaken plaats.

In plaats van eigen opleidingen ontwikkelen en op gefragmenteerde eilanden mediators in strafzaken op te leiden, hebben The Lime Tree en Caleidoscoop besloten deze specialisatie gezamenlijk aan te bieden. Op deze manier hopen we meer impact te hebben op dit dynamische speelveld waarop voor zowel dader, verdachte, slachtoffer, aangever maar ook voor de samenleving in zijn algemeenheid veel te winnen is.

Mediation in strafzaken is in Nederland een interventie die het werkveld zelf in ontwikkeling brengt. De mediation heeft immers niet alleen gevolgen voor de direct betrokkenen, maar ook voor de professionals die opereren in het (strafrecht)stelsel eromheen. De interactie tussen deze 'systemen' geeft extra dynamiek en maakt mediation in strafzaken tot een echte specialisatie.

“Ontwikkel jezelf als verbindende schakel in strafzaken”

Inhoudsopgave

Uitgangspunten bij de opleiding Mediation in Strafzaken	4
Erkenning.....	5
Programma en inhoud van de opleiding Mediation in Strafzaken	5
Leermethoden en studiebelasting	5
Voorbereiding	5
Trainingsaanpak	6
Studiebelasting	7
Trainers	7
Prijs van de opleiding.....	7
Opleidingspunten	7
Aantal deelnemers.....	7

Uitgangspunten bij de opleiding Mediation in Strafzaken

Conflicten zien wij als een mogelijke motor voor groei en ontwikkeling. Conflicten bieden de kans om de geweldige kracht van het ontdekken en benutten van verschillen. Die benadering vraagt om het aanspreken en inzetten van leiderschap bij alle betrokkenen. In onze opleidingen worden conflicten dan ook bovenal benaderd als een (zelf)sturingsvraagstuk. Deelnemers ervaren deze bijzondere benadering en wat die dit mediation in strafzaken kan vergen.

Het programma van de specialisatie is gebaseerd op 3 pijlers:

1. Mediëren in de schaduw van het strafrecht. Wat betekent dit concreet?
Conflicten kennen van zichzelf al een complexe dynamiek in een interactiesysteem. In strafzaken komt daar de interactie met het strafrechtssysteem bij. Hoe kan mediation dan leiden tot duurzame verandering en herstel? Het toepassen van herstelrecht in de context van het strafrecht stelt hoge eisen aan de mediator.
Tijdens de specialisatie gaan we uitgebreid in op de manieren waarop mediation aansluiting vindt binnen het strafrechtssysteem. Uiteraard ook op de lacunes en gebreken waarop je als mediator kunt anticiperen. Een professionele mediator in strafzaken beschikt over de benodigde theoretische basiskennis van het strafrecht, de specifieke vereisten die aan de vaststellingsovereenkomst in strafzaken worden gesteld en hanteert praktische vaardigheden voor het professioneel begeleiden en afwikkelen van herstelbemiddeling strafzaken.
2. Menselijk gedrag.
Mediation is een dienst en een dienst is pas een dienst als die door de deelnemers ervan als zodanig wordt ervaren. Met andere woorden: het is ook de ervaring van de betrokkenen die de kwaliteit bepaalt. Mediation komt tot stand in interactie met partijen. Bij mediation in strafzaken vergt ook dit aspect bijzondere capaciteiten van de mediator, alleen al omdat de mediations regelmatig op niet op initiatief van partijen zelf starten.
In deze specialisatie staan we uitgebreid stil bij het menselijk gedrag. Gedragsdeskundigheid is bruikbare kennis in alle mediations. In strafzaken is het kunnen analyseren van het (conflict)gedrag van de betrokken partijen cruciaal.
3. Gedrag en opvattingen van de mediator zelf.
De persoon van de mediator is diens belangrijkste instrument. Deelnemers aan onze leertrajecten ontwikkelen een persoonlijke visie op conflicten en zijn zich ervan bewust hoe zij zich verhouden tot conflicten. In deze opleiding verkennen de deelnemers daarbij de bijzondere (psychologische) mechanismen in het 'dader-slachtoffer'-paradigma, de dynamiek van mediation in de schaduw van het strafrecht en sterke normatieve lading van de op deze manier gejuridiseerde conflicten. Bij mediation in strafzaken wordt de context per definitie beïnvloed door de inbreng van opvattingen over moraliteit, inclusief die van betrokkenen die niet aan de mediantafel plaatsnemen.
Ook de mediator heeft opvattingen over 'goed' en 'fout'. Wij denken dat mediators in het algemeen, maar zeker in strafzaken, een goed ontwikkeld moreel kompas moeten hebben. En dat ook gebruiken.

Erkenning

De specialisatie opleiding is geaccrediteerd door: MfN en ADR.

Tot nu toe stellen de Mediationbureaus van de Rechtbanken die doorverwijzen naar mediation in strafzaken als basisvereiste dat de mediator in strafzaken voldoet aan de kwalificaties van de beroepsvereniging zelf, geaccrediteerd is bij de Raad voor de Rechtsbijstand en minimaal een erkende specialisatieopleiding mediation in strafzaken heeft gevolgd. De specialisatieopleiding Mediation in Strafzaken voldoet aan dit criterium.

Mediation in Strafzaken wordt aangeboden in Veghel, Bilthoven en in Garderen. Actuele data en locatiegegevens vindt u op onze websites.

Programma en inhoud van de opleiding Mediation in Strafzaken

Leermethoden en studiebelasting

Elke (specialisatie) mediationopleiding zet in op persoonlijke ontwikkeling, reflectie en zelfkennis, waardoor bruikbare (latente)kwaliteiten die mensen hebben naar boven komen. Deze kwaliteiten worden zichtbaar door, naast instrumentele kennis en vaardigheden, vooral ook aandacht te geven aan het functioneel maken van mensgerichtheid naar jezelf en naar anderen. Zeker bij dit leertraject is de inzet van de persoon en het leiderschap van de mediator zelf een centraal thema.

Vorbereiding

Na inschrijving ontvangt elke deelnemer een vragenlijst aan de hand waarvan de deelnemer -de leerdoelen en motivatie expliciteren. Hierna kan voorafgaand aan de training een aanvullend intakegesprek volgen. Voor deze specialisatie is het belangrijk dat de deelnemer reflecteert op de eigen opvattingen over strafrecht en de betekenis van thema's als schuld, schaamte en verzoening.

Deze specialisatie opleiding vergt van de deelnemer een actieve inzet, zelfstudie, het uitvoeren van enkele opdracht 'veldwerk' en iedere trainingsdag vraagt voorbereiding.

Uiterlijk twee weken voor aanvang van de opleiding ontvangen de deelnemers het volgende materiaal:

- De paragraaf 'Mediation in strafzaken' uit het Handboek Mediation (Sdu 2017), geschreven door de trainers Jent Bijlsma en Janny Dierx;
- Het handboek 'Mediation in Strafzaken', Janny Dierx, Anneke van Hoek (red), Sdu Uitgevers, 2012.

- Het is de bedoeling dat de deelnemers voor aanvang van de eerste trainingsdag een huiswerkopdracht maken en de paragraaf uit het Handboek Mediation en hoofdstuk 7 van het handboek Mediation in Strafzaken lezen. Daarnaast is het de bedoeling dat de deelnemers hun leervragen voor de opleiding voorbereiden en tijdens de opleiding zonodig bijstellen.

Van de deelnemers wordt verwacht dat zij tussen de opleidingsblokken huiswerkopdrachten uitvoeren. Deze opdrachten gaan over het bestuderen van de literatuur, het uitvoeren van praktijkopdrachten en het verkennen en toepassen van aangeleerde concepten en vaardigheden in de eigen praktijk.

Trainingsaanpak

De trainingsdagen zijn zo opgebouwd dat deelnemers meteen vanaf de eerste opleiding dag worden meegenomen in de praktijk van mediation in strafzaken. De theorie wordt gefaseerd behandeld in overeenstemming met de fasering van mediation in strafzaken in de praktijk. Voor de oefeningen wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de praktijk van de deelnemers en de landelijke praktijk van Mediation in Strafzaken. Daarbij putten de trainers uit hun eigen mediationpraktijk.

Op deze manier wordt de theorie met behulp van oefeningen meteen in praktijk gebracht. Er is sprake van een oplopende moeilijkheidsgraad van de oefeningen. De deelnemers komen tijdens de specialisatie in aanraking met professionals uit het veld van het strafrecht, zoals politie, advocatuur, Openbaar Ministerie en de rechterlijke macht.

Tijdens en na de oefeningen ontvangen de deelnemers feedback van de trainers en van elkaar. Tijdens de training wordt gebruikgemaakt van de volgende leermethoden:

- ✓ Oefeningen dialoog – reflectie – interviewing;
- ✓ Onderwijsleergesprekken, rollenspellen, (demonstratie)video's;
- ✓ Huiswerkopdrachten en veldwerk;
- ✓ Conflictanalyse;
- ✓ Presentaties;
- ✓ Ontmoetingen met professionals en gastdocenten uit de strafrechtpraktijk.

De deelnemers wordt een digitale leeromgeving geboden, waartoe zij tot een jaar na afronding van de opleiding toegang hebben. Deze digitale leeromgeving biedt toegang tot oefenmateriaal en een bibliotheek met informatie en naslagwerk. Deelnemers kunnen daar ook instructievideo's bekijken en de videopnamen die (indien van toepassing) tijdens de opleiding van de oefeningen en rollenspellen worden gemaakt terugzien en analyseren voor het eigen leerproces.

Studiebelasting

Als vuistregel geldt voor de studiebelasting 1:1, dat wil zeggen: voor elk contactuur geldt ook een uur zelfstudie. De opleiding bestaat uit 5 trainingdagen, die elk 8 contacturen hebben. Daarnaast zijn de huiswerkopdrachten verplicht. Ook maken de deelnemers een observatieverslag en/of voeren interviews uit. Alles bij elkaar komt dit neer op een studiebelasting van ongeveer 40 uur. Dit is een indicatie, de daadwerkelijk belasting is afhankelijk van de ervaring, persoonlijke vaardigheid en achtergrond van iedere deelnemer. Iedere deelnemer ontvangt na afloop van de training een persoonlijke observatie van de trainers op basis van het tijdens de training waargenomen individuele leerproces.

Trainers

De opleiding Mediation in Strafzaken wordt verzorgd door drie docenten, met ruime ervaring als MfN-registermediator, training, coaching en advies. Alle drie zijn de trainers vanaf het eerste uur betrokken bij de pilots Mediation naast Strafrecht van het ministerie van Veiligheid & Justitie. Ze beschikken over ruime ervaring als trainer en mediator in strafzaken.

mr. Janny Dierx
Drs. Jent Bijlsma
Bas Delleman MA LLM

Daarnaast zijn er regelmatig ook gastdocenten van de Nationale Politie, vanuit de advocatuur, het Openbaar Ministerie en/of de rechterlijke macht.

Uitgebreide informatie over de trainers vindt u op onze website www.caleidoscoop.nu

Prijs van de opleiding

De prijs voor deelname aan de opleiding Mediation in Strafzaken bedraagt € 2.650,=

De genoemde opleidingsprijzen zijn inclusief studiemateriaal, het boek Mediation in Strafzaken en verblijfskosten. Verblijfskosten bestaan uit iets lekkers bij de koffie, onbeperkt koffie, thee, water, een dagelijkse lunch en een snack tegen het einde van de dag. De kosten voor eventuele overnachting zijn niet in de prijs begrepen. Indien gewenst kunnen wij op elke locatie voor u een overnachting regelen. De opleidingskosten zijn vrijgesteld van btw.

Opleidingspunten

De opleiding Mediation in Strafzaken is erkend door de MfN en ADR en levert 35 PE punten op. Voor de meeste beroepsgroepen is het mogelijk voor door ons verzorgde opleidingen PE-punten te verkrijgen. Wij zijn u graag van dienst bij het verkrijgen of aanvragen van opleidingspunten.

Aantal deelnemers

Onze trainingsgroepen zijn klein, dat wil zeggen minimaal 6 en maximaal 12 deelnemers. Ideaal zijn groepen vanaf 8 deelnemers: deze worden altijd door twee trainers begeleid. Daardoor is er maximaal ruimte voor persoonlijke aandacht en intensieve begeleiding. Ook als er minder dan 8 deelnemers zijn, zullen onze trainers regelmatig met zijn tweeën zijn om de meerwaarde van co-

mediation te demonstreren en aan te leren. De bij onze opleidingen betrokken trainers hebben ruime ervaring met strafzaken en diep geëscaleerde conflicten in de eigen mediationpraktijk. Daarnaast hebben de trainers uitgebreide ervaring op het gebied van trainen en opleiden. Zij staan borg voor praktijkgerichtheid en een veilige omgeving en sfeer, waardoor leren en ontwikkelen maximaal en op het scherpst van de snede mogelijk wordt gemaakt.